

גן החיות התנ"כי בירושלים ע"ש משפחת טיש
 حديقة الحيوان اورشليم القدس باسم تيش
 THE TISCH FAMILY ZOOLOGICAL GARDENS IN JERUSALEM

בשיתוף הקן לירושלים

ירושלים
 Yerushalayim
 P.P. שולם
 אישור מס. 1478

פרוסי

יוני 2022 גליון מס' 78

הפנדה האדומה הגיעה לירושלים

מצל ורוח קרירה, להם היא זקוקה מבית הגידול הטבעי שלה בהרי ההימלאיה. תהליך הקליטה של הפנדה הוא ממושך והדרגתי, מכיוון שהיא רגישה לחום. לכן, יתכן שבתחילת הקיץ תתקשו לראותה בתצוגה.

כשהפנדה "תתפנה" להופעות, היא תשכון בתוך עץ גדול, ובמשך שעות הצהריים, תוכלו לראות רק את הכפות הדוביות שלה משתלשלות מהענף. כדאי מאוד לבוא לראותה בשעות אחר הצהריים, כאשר היא פעילה יותר, ולהתרגש ביחד איתנו מהמפגש עם בעל חיים נדיר ומרתק שכזה.

עוד על הפנדה האדומה, ראו בעמוד 2.

אדום בין ערביים / צילום: עדי פיליפסבורן

בואו לראותה בשעות בין הערביים.

קטנה זהובה ומיוחדת - כזאת היא הפנדה האדומה, הקרויה גם הפנדה הזנובה, בשל זנבה העטור בטבעות אדמדמות-לבנות. בימים אלה מתאקלם בתצוגה החדשה זכר של פנדה אדומה שהגיע אלינו מסינגפור, כתמורה לג'רפות "רוני" ו"לוסי".

קשה לראות דמיון בין הפנדה השחורה-לבנה המוכרת לנו היטב, לבין "אחותה" האדומה, פרט אולי לכך, ששתייהן ניזונות בעיקר מבמבוק. הפנדה האדומה, בעלת הפרווה היפהפיה, מבלה את עיקר יומה בהצטנפות על אחד מענפי העצים, שם היא נהנית

פרסום ראשון!

יחמורים בהרי ירושלים

במבצע חשאי משותף של גן החיות התנ"כי ורשות הטבע והגנים - שוחררו לראשונה לטבע יחמורים מגן החיות, בהרי ירושלים

בשנות ה-70 של המאה ה-20 היו החוקרים בטוחים שמין זה נכחד לחלוטין מהטבע, עד שבשנת 1956 התגלתה בהפתעה אוכלוסיית בר של יחמורים באירן. מאוכלוסייה זו הועברו מספר פרטים לגרעין רבייה בגן חיות בגרמניה. בשנת 1978, ערב המהפכה באירן, במטוס אל על האחרון שהמריא מטהרן, הועברו גם ארבעה יחמורים לישראל ואלה ייסדו גרעין רבייה שהוקם בחי-בר בכרמל שבשיאו מנה 150 פרטים.

בשנת 1996, החלה רשות הטבע והגנים להשיב יחמורים לטבע בנחל כזיב שבגליל המערבי. במקביל, הוקמו גרעיני רבייה נוספים של היחמור הפרסי והגדול ביניהם הוקם בגן החיות בירושלים. גם מהגרעין הירושלמי שוחררו פרטים רבים לאתר ההשבה בנחל כזיב.

השנה מונה עדר היחמורים בירושלים כ-50 פרטים, כשרק בחודשים האחרונים נולדו 11 יחמורים צעירים.

יחמורים חוזרים להרי ירושלים / צילום: רועי צידון

בשבוע האחרון הושלם בחשאי, אחד המבצעים החשובים ביותר בתולדות גן החיות התנ"כי, ואחת מתוכניות שמירת הטבע החשובות בארץ, אשר יחידות מסוגה התבצעו בעולם כולו. לאחר מאמץ שנפרש לאורך שנים הושבו לטבע 8 יחמורים באזור נחל שורק (באזור תחנת הרכבת בר גיורא), כשלב ראשון לתוכנית שאפתנית שמטרתה להשיב עשרות יחמורים לנוף החי בהרי ירושלים.

ולאלה ששכחו - היחמור הפרסי, שאותו יכולתם לראות בשנים האחרונות בגרעין הרבייה שבארץ חיות התנ"ך שבגן החיות, הוא אייל גדול ומרשים. מבית הגידול הטבעי שלו במזרח התיכון הוא נכחד בסוף המאה ה-19.

היחמור, בעל חיים מקראי, הוזכר מספר פעמים בתנ"ך כאחד מבעלי החיים הטהורים שהוקרבו בבית המקדש והיה מותר באכילה - "אייל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר" (דברים י"ד ה').

השותפות עם רשות הטבע והגנים היא מקור לגאווה גדולה בקרב אנשי גן החיות, וגן החיות זוכה להערכה גדולה מאנשי המקצוע בארץ ובעולם על תפקידו המרכזי בפרוייקט ההשבה לטבע של היחמורים בהרי ירושלים.

בגן החיות התנ"כי רואים בפרוייקט היחמורים אחד משיאי העבודה בכל הקשור למטרות הגן בנושא שמירת טבע. מעטים הם גני החיות בעולם הזוכים להוביל פרויקט בסדר גודל כזה, ולהיות אחראים גם על תהליך השחרור והמעקב.

המשך בעמוד 2

מיהו פנדה?

נועם ורנר

הפנדה האדומה הגיעה לירושלים! אבל, מה היא בעצם הפנדה? האם זה חתול, או שועל או ראקון? אולי בכלל דב? התשובה היא שנכון להיום, כ-180 שנים לאחר שהתגלתה על-ידי מדעני העולם המערבי, אין עדיין תשובה מוסכמת. הפנדה האדומה היא חיה לא גדולה, עם גוף באורך של כ-60 ס"מ ומשקל שנע סביב 3-6 ק"ג. הסינים, המכירים את הפנדה מימי קדם, כינו אותה, בעקבות גודלה ומבנה גופה, "שועל האש" או, לעיתים קרובות יותר, "דוב-חתול קטן". לאחר שגילו החוקרים המערביים את הפנדה, הם נתנו לה את השם המדעי "חתול בצבע אש" למרות שמרבית החוקרים סברו אז כי הפנדה דווקא שייכת למשפחת הרקוניים בגלל הדמיון החיצוני למינים אלו, דמיון המתבטא במבנה הפנים ובזנב העגול, הפרוותי ובעל דגם הטבעות. מחקרים מאוחרים יותר, לעומת זאת, תמכו בסברה כי הפנדה דווקא שייכת למשפחת הדוביים או בכלל למשפחה נפרדת לגמרי. בכל מקרה, הפנדה משויכת לסדרת הטורפים. שיוך זה הוא די

משולחנו של הזואולוג

תמוה בהתחשב בזה שהשם פנדה מקורו בשיבוש האנגלי של אחד השמות המקומיים "פונה" שמשמעו "אוכל

במבוק". השם הזה מתאר די בדיוק את הדיאטה של הפנדה האדומה, שלמרות שהיא שייכת לסדרת הטורפים, היא ניזונה כמעט אך ורק מעלי במבוק. הבעיה הגדולה של הפנדה האדומה היא שעלי במבוק הם מזון עני באנרגיה. מה עושה הפנדה? בתור התחלה היא אוכלת המון עלי במבוק. אבל זה לא תמיד מספיק ולכן הפנדה מעשירה את מזונה בנצרי במבוק, פירות יער, פרחים ועוד חלקי צמחים וכן מדי פעם גם בגוזלים, מכרסמים קטנים וחרקים. בנוסף, כדי להיות לגמרי בטוחה שהיא לא מבזבזת אנרגיה מיותרת, הפנדה האדומה כמעט ולא עושה כלום פרט לחיפוש מזון. למעשה, קצב חילוף החומרים של הפנדה האדומה נמוך כמעט כמו זה של העצלן. את המזון מחפשת הפנדה בעיקר בשעות הערב והלילה, ואת רוב שעות היום, בהן אינה מחפשת מזון, היא מבלה על העצים במנוחה. אבל, לרוע מזלה של הפנדה האדומה, העצים הולכים ונעלמים באזור מחייתה.

הפנדה האדומה חיה באזורים מיוערים בהרי ההימלאיה שבנפאל, הודו, טיבט, בהוטן, סין ומיינמאר (בורמה). כריתה של היערות באזורים אלו, בכדי לפנות מקום לישוים חדשים ולחקלאות, פוגעת בפגדות ומעריכים כי אלפי פגדות אדומות מתות כל שנה בעקבות הרס בתי הגידול. גם הציד הלא-חוקי גובה מחיר מן הפגדות ומזרז את היעלמותן והמין מוגדר כיום על-ידי האיגוד הבינלאומי לשמירת טבע כ"נמצא בסכנת הכחדה".

לאחרונה הגיע לגן החיות פנדה זכר, כבן חמש - שזה עדיין נער במונחי פגדות אדומות, המסוגלות להגיע לגיל מופלג של מעל 17 שנה. אבל כדי לעזור בשימור המין אנו מעוניינים להביא גם נקבה, אולם זו לא משימה קלה במיוחד. הפנדה האדום שלנו שייך לתת-המין הנדיר יותר, זה החי בדרום סין ובצפון מיינמאר. גן החיות התנ"כי הוא הראשון מבין גני החיות בארגון גני החיות האירופי להביא פרט מתת-מין זה ולכן עלינו לחפש לו נקבה רחוק יותר מהבית, בגני החיות של מזרח אסיה או ארה"ב. אנו מקווים, אם זאת, שהפנדה שלנו לא יישאר בודד לזמן רב, אם כי אין סיבה לדאגה בינתיים בנושא בדירותו שכן בטבע הפגדות האדומות הן יחידאיות, כלומר חיות לבד. הפגדות נפגשות זו עם זו רק לצורכי רבייה, בדרך כלל בעונת החורף, ובתום ההריון של כארבעה עד חמישה חודשים נולדים 1-5 גורים (בדרך כלל שניים) המגודלים על-ידי האמא. כשהיו בני כשנה יעזבו הגורים את אמם ויחפשו להם שטח מחייה משלהם. אבל, כאמור, שטחי המחיה המתאימים הולכים ונעלמים ולכן תפקיד גני החיות הכרחי כדי לסייע בהבטחת עתיד המין.

לכבוד שבוע הספר

ברצוננו לשתף אתכם בהגיונו של הסופר עמוס עוז שביקר בגן החיות לאחרונה -

ערב שבועות תשס"ה

"למי שמסתכל כאן לא רק בחיות ולא רק בגן הנהדר, אלא גם במבקרים, המקום הזה הוא בעצם התגלמות החלום הירושלמי: כל אלה שמחוץ לגן החיות נקראים "צדדים" או "מיגזרים" או "קורבנות הסיכסוך" - כמו נירגעים כאן, והם וילדיהם פוגשים כאן במי שאולי מחוץ לגן החיות הם פוגשים בו רק מעבר לכל מיני מיתרסים. אולי עדיין ייתכן?"

בתודה על הבוקר הנפלא,
נילי ועמוס עוז.

הצלחת תוכנית ההשבה לטבע נחל כזיב, והרצון לא ל"שים את כל הביצים בסל אחד", הביאה את רשות הטבע והגנים למדיניות חיפוש אחרי השבה נוספים של היחמורים.

השטח שאותר ונבחר היה נחל שורק. צמחיית חורש ים תיכוני סבוכה, מקור מים (מי הנחל מטוהרים), ומיעוט שטחים חקלאיים התאימו לצרכי הפרוייקט.

גן החיות התנ"כי החליט להרים את הכפפה ולהוביל את הפרוייקט להשבת היחמורים לטבע בהרי ירושלים, יחד עם אנשי רשות הטבע והגנים.

הבסיס לתוכנית היו היחמורים מגן החיות. גן החיות גייס את הכספים באמצעות אגודת הידידים של הגן, והוקמו מכלאות אקלום בשטח של 15 דונם באזור השחרור העתידי בנחל שורק.

המכלאה הוקמה בסמיכות למסילת הברזל, שבשנה האחרונה עברה שידרוג ובינוי מחדש, דבר שעייב את היציאה לפרוייקט בחודשים רבים. רק לאחר סיום העבודות במסילת הברזל, נפתחה הדרך לממוש התוכנית בשטח.

בשלב ראשון הועברו 3 זכרים למכלאת האקלום. השהות במכלאת האקלום היא תנאי הכרחי בתהליך ההשבה לטבע.

צילום: רועי צידון

על היחמורים להתרגל לסביבה החדשה, המזון הטבעי, צריכת המים וגורמים סביבתיים נוספים. את תקופת השהות הראשונה מלוים בתצפיות יום יומיות של צוות הגן, פקחי ואנשי רשות הטבע והגנים ומתנדבים העובדים בגן החיות. לאחר ההתאקלמות הראשונה

של הזכרים הועברו 3 נקבות לאותה מכלאה לקראת השחרור הצפוי, שיועד להיות לאחר כחודשיים ימים של תקופת איקלום.

התצפיות השוטפות גילו כי היחמורים נקלטו היטב בסביבה החדשה שלהם ונראים מצויין. אוכלים היטב ומסתגלים לחיים מחוץ לגן, אך עדיין בתחום מוגן.

לשמחת כולם, לאחר כמה שבועות במכלאה, גדלה האוכלוסייה באופו משמח - 2 יחמורים נולדו לנקבות במכלאת האקלום והאוכלוסייה לשחרור עלתה וצמחה ל-8 יחמורים! לעומת זאת ההמלטה עיכבה את מועד השחרור המתוכנן, עד שיגדלו העופרים.

והרגע הגדול הגיע בשבוע שעבר. לאחר קרוב לשלושה חודשים במכלאת האקלום, נפתחה הגדר וליחמורים ניתנה האפשרות לצאת אל הטבע שמסביב. לכל מי שציפה שפתיחת המכלאה תביא "פריצה" של היחמורים אל ה"חופש", נכונה אכזבה. בזהירות רבה ובחשש גדול, לאט לאט החלו היחמורים להתקרב לגדר שנפתחה ובהיסוס גדול החלו לחקור את הסביבה.

בשעת כתיבת שורות אלה, היחמורים עוד לומדים בחשש את הסביבה ושומרים על קשר עין ומרחק סביר מאזור המכלאה המוכר להם כל כך. בשבועות הקרובים ימשך המעקב היום יומי לבדוק את התאקלמותם בטבע הפתוח ולשמור על בטחונם בימים הראשונים. את המעקב מבצעים אנשי הגן ופקחי רשות הטבע בסיוע של מתנדבים וסטודנט מהאוניברסיטה העברית, שאף זכה למלגה של גן החיות מקרן המלגות של הגן ע"ש פרופ' אהרון שולוב מייסד גן החיות התנ"כי.

את המעקב מבצעים בעיקר באמצעות משדרים המוצמדים לצוואר חלק מהיחמורים המשוחררים וקליטת האותות מהם מעידה על מיקומם, גם אם אין קשר עין בשל הצמחייה הסבוכה. חברת אלביט הדמיה רפואית, תרמה לגן החיות ציוד משדרים המאפשר קליטת אותות מהיחמורים באמצעות מערכת לוויינית, דבר שודאי יקל בעתיד על המעקב אחר היחמורים בשטח.

לאחר סיום השלב הראשון, מתוכננת העברה של 4 יחמורים נוספים בתקופה הקרובה למכלאת האקלום לתקופה של כחודשיים ימים, ואז יחזור תהליך השחרור מהמכלאה בתקופה שאלה שישוחררו יצטרפו לאוכלוסייה שתהיה כבר "ותיקה" בהרי ירושלים, וכך חוזר חלילה, במשך 5 השנים הקרובות, עד שתמנה אוכלוסיית היחמורים מספר יציב של עשרות פרטים, שיבטיחו את קיומם של היחמורים בהרי ירושלים. בגן החיות וברשות הטבע והגנים הסיפוק גדול, אבל הדאגה גם היא גדולה. האם יובטח שלומם של היחמורים בטבע בהרי ירושלים? האם יסתגלו למרחבים? הישכילו המטיילים ודיירי האזור לשמור ולא לפגוע ביחמורים?

ואם אתם מזדמנים לאזור ובמקרה פגשתם או ראיתם יחמור, מוזמנים אתם להתקשר לגן החיות ולדווח.

גשם באמצע הקיץ - כמו בג'ונגל

הצפרייה הטרופית עברה "מתיחת פנים" ויש בה עכשיו כמעט את כל מה שיש ביערות הגשם. פרט לציפורים המצייצות בכל פינה יש בה כעת ערפל מסתורי וגשם של ממש היורד לפתע פתאום. אולי אפילו תשמעו פתאום קולות רעמים. בצפרייה נבנתה נקודת תצפית המאפשרת מבט על צמרות הצמחייה ושוכנו בה גם תניינים סיאמיים המגיעים מתאילנד הרחוקה (בינתיים הם קטנים ותמימים למראה) ומספר פרטי אגוטי שהוא מכרסם דרום אמריקאי המוכר לנו מביתן חיות קטנות.

Beverly Burge, Section Head - Hospital/Quarantine Unit

I hope you are all enjoying the great summer weather! Things are going strong at the zoo with new exhibits and new animals. This month, I thought you all might enjoy hearing from one of our long-time volunteers, Tal Simmons. You may remember her Propil article about cooperation between the zoo and Hebrew University's Department of Evolution, Systematics and Ecology back in June, 2002. I am sure evryone has wondered about the children of people who work at the zoo. Do they love animals? Do they want to be zookeepers when they grow up? If they don't like animals, is it a crisis?! Tal's daughter Noa has been coming to work with us since she was a toddler.

Hand-Raising a Baby Zookeeper

From 15 to 21 months of age, Noa was in charge of "quality control" in the clinic kitchen while I helped section head Beverly Burge prepare the food for all the animals and she quickly became quite adept at sharing her Bamba with Fernando the resident cockatoo. Now at the age of 4.5 years she has watched two autopsies with fascination, countless surgeries - including one where the patient (a huge vulture) wasn't quire asleep and started flapping on the table - an event which she still recounts to this day with appropriate seriousness. She has fed tortoises, turtles, ferrets, parrots and lemurs. She is rightfully wary of mandrills because "they're grabby" - one grabbed my shirt a few years ago and made a try for her Wellington boot, too. She has never forgotten. She likes to wash the floor, which is always helpful (if also a very messy and wet experience). Running out of the surgery room before the x-rays are taken seems to be a favorite game at present. She has plagued the director, curator, head keeper, zoologist, all the veterinarians, and various keepers passing through - she gives them a tour of the clinic and tells them what every animal is and what is wrong with it. I thank them all for tolerating her in good grace. In St Louis when visiting her grandparents, when her grandfather pointed to a sign at the entrance and said "look, the zoo has monkeys" she informed him, "no Tata, those are mandrills." She recently ran screaming from the clinic when a turtle we were trying to inject squirted out of my hands and landed on the floor in front of her toes... she insists that it "licked" her.

I have been a volunteer at the zoo clinic since 1998 when I started working twice a week while I was teaching a course on primate behavior and ecology at Hebrew University. I felt it was the least I could do as the staff had kindly agreed to give my students access to conduct their individual research projects. I got hooked quickly and have returned every summer to volunteer. My daughter came with me in 2002 on Fridays when her nusery school was closed and she has become a regular summer fixture in the clinic. This year I am not working on any archaeological sites or bird bones, we are just having a "working" holiday at the zoo for a solid month. Noa likes to play zookeeper both here at the zoo, on the front or back steps of the clinic, and also in her room at home in the UK where I teach forensic science. I had to buy some more plastic food for her so that she wouldn't borrow from the animal's food (she knows better than to eat it herself, but she was "giving it to MY (stuffed) animals, Ema. They were hungry!" She has announced plans of becoming "a zoo animal dentist." I guess her first visit to the family dentist this past February was also significant experience in her young life!

I feel very lucky to be able to bring her to work here at the zoo. My father regularly took me to the laboratory with him from when I was about 3 years old - I was the chief mouse holder while he ran his experiments. I think I only got to dislike working in his lab as a teenager when he made me count cells (little black dots) under the microscope for hours on end, when we began to argue about how to mix chemical solutions, and when he insisted that I touched my gown prior to a surgical procedure and had to leave the room. It was, however, a teenage thing, not a dislike of science.

Likewise, I expect that the zoo will wane on her at some point in the coming years and that is fine. I doubt that she will ever forget the experiences she has had, the wonderful (tolerant) people she has encountered, and her love of and fascination with animals. I will always be very grateful to the zoo for allowing me to share all of this with her.

הילת האומנות - חיות בתמונה

ציורים וקולאז'ים מאת איליין רוסמן

תערוכה חדשה במרכז המבקרים בתיבת נח. התערוכה מביאה את רשמיה של הציירת מביקורים רבים בגן החיות, ומנופי החי והצומח שלו. האמנית מציירת בצבעים פסטלים רכים ומציגה גם קולאז'ים עדינים של תמונות משגרת היום בגן. התערוכה תוצג במרכז המבקרים עד ספטמבר, 2005.

THE AURA OF ART TO TOUCH YOUR HEART AT THE ZOO

An exhibit of collages and oil pastel drawings by the artist Elayne Rosman.

With gentle hand and pastel colors, the exhibition highlights the artist's sketches of views of the flora and fauna of the zoo. The exhibition will be presented at the Noah's Ark Visitor Center until September, 2005.

האמת שמאחורי הסיפור

צילי כפיר

בפילים אין מתנדבים - עובדה!

אז איך בכל זאת מסתובב לו סיפור על אחת שהתנדבה פעם בפיל(ים), התאהבה בהם ומאז יש לה אוסף פילים מעץ, נייר, זכוכית, חמר, מלח, גומי? פילים כסימניה לספר, כתליון לשרשרת כסיכה וכו'. שבמקום עבודתה על הארונית שלה במקום שיהיה כתוב שמה, יש תמונות של פילים, שידית כוס השתיה שלה היא כמובן חדק של פיל?

היד השלישית

פ י נ ת ה מ ת נ ד ב

הימים ימי הגן בחיתוליו וקומץ מתנדבים פזורים פה ושם וכבר אז מהווים כח עבודה עיקש ונאמן. הייתי אז מתנדבת בביבר עם בברלי כשהגיעה הבשורה המשמחת - פילון בן שבועיים בדרך אלינו. זהו בנה של אביבה, הפילה מהגן הישן שעברה לספארי המליטה וזנחה את ולדה. נולדנו שנינו באותו תאריך ויובל פלוס שנים מפריד ביננו (כבר סימן טוב).

כשעבר צ'אפי, כך נקרא ע"ש אוזני הפיתה שהיו לו, אחרי כמה חודשים לתצוגה משלו, עברתי גם אני איתו. וכך אורנה, המטפלת דאז ואני, המגיעה לגן רק בימי שישי ביחד עם ה"תינוק" המגודל נהנות עד השמים מהזדמנות הפז שנפלה לידנו. כשצ'אפי כבר בן שנה, וכבר לא מתחככים בו יותר וגם לא נושפים לחדק לשלום אלא מתחילים לשמור מרחק. אורנה יוצאת לחופשה ואני זוכה מן ההפקר, יום שישי לבד הוא ואני. הכל היה אמור להיות כבכל יום שישי - אוכל, הנקת מטרנה מבקבוק 2 ליטר ופיטמת ענק, נקיון, צ'אפי בחוץ ואני בפנים, ומקלחת מזרנוק גדול כמו של מכבי אש. "תאום ציפיות" זו היתה מילת המפתח. לי, ציפיות מסוג אחד ולצ'אפי מסתבר אחרות. מהר מאוד התברר כי צ'אפי מזהה שאני היא לא אורנה אלא "מתחזה", ובהזדמנות הראשונה הוא מדביק אותי לקיר בלפיתת חדק ומטיח ב"קלות" ראשו בגופי. קולו של טרקטורון העובר בסביבה גורם לצ'אפי לשחרר את היד הלפונה ואני יוצאת מהארוע שלמה ומשקשקת בברכי. אך מי אני שאתן לארוע "קטן" שכזה להשבית שמחה ולהטיל ספק במיומנותי כמתנדבת בפילים. וכך ממשיך לו היום להתנהל, אני בשלי והוא בשלו עד לרגע המקלחת. צ'אפי מתגלגל על הרצפה בהנאה כשסילון מים חזק מותז עליו ואז... לפתע הוא תוקע בי מבט המתפרש אצלי כמו "זו לא את ממקודם? המתחזה?" וכבר הוא מנסה לעמוד על רגליו, אך לתינוק מסורבל שכמותו זה לוקח בהחלט טיפה יותר זמן משלוקח לי לנטוש את צינור המים ולברוח מהתצוגה דרך סורגי השער.

נכון, מאז לא דרכה כף רגלי אל מאחורי סורגי תצוגת הפילים ללא "אבטחה" של מטפל, אך אהבתי לצ'אפי ואחר כך לפילות הנוספות רק גברה. חכמה, זכרון, עדינות. ראיתם פעם איך פיל מרים קנה קש קטן מהרצפה? איך הוא פורם שרוך של נעל? והרי ברור שהיה מסוגל למחוץ אותי לו זו היתה כוונתו. אז זהו זה - בפילים אין מתנדבים.

אירועי קיץ בגן החיות

**בואו בשעות אחר הצהריים לחגיגה של מוסיקה,
תרבות והרבה טבע**

**מוסיקה אתנית קלילה, על הדשא בשעות אחר הצהריים
הקסומות. ימים ב', ה' בין השעות 16:30-19:00.**

דקרידו - מפגש מוסיקלי מרתק עם האמן יובל אלון המספר על חוויותיו בקרב
האבוריג'ינים, ילידי אוסטרליה, ומנגן בדיג'רידו - הכלי האוסטרלי המקומי
בימי ה' 14, 28 ליולי.

מוסיקה אירית מקפיצה - בתאריכים 4, 11, 21 ליולי, ו-4 לאוגוסט.

הבנדנות במוסיקת קאונטרי וצ'לילים מהמערב הפרוע, ביום ב' 1 לאוגוסט.

להקת **SHEROCK** ברוק ושירי שנות השבעים בימי ב' 18, 25 ליולי.

מחול החרבות - טריו להב בחלילים וגיטרות, מביאים חיוכים וקצב
מסביב לעולם - בתאריכים 7 ליולי, 8, 11 לאוגוסט.

מעגל מתופפים בסדנת תופים סוחפת - בימי ה' 18, 25 לאוגוסט.

מוסיקת עמים מנגינות כליזמרים ועד מוסיקה דרום אמריקאית -
בימי ב' 15, 22, 29 לאוגוסט.

גן החיות על אופניים - יום ו' 5 לאוגוסט, בין השעות 7:00 - 9:00 בבוקר.
הזדמנות מיוחדת לטייל בגן החיות רכובים על אופניים. במהלך הסיור יפענחו
הרוכבים כתב חידה, ויוגרו פרסים. בטלפון 02-6750104.
מחיר כרטיס 30 ש"ח, למנויי הגן 10 ש"ח בלבד.
קסדה ואופניים תקינים - חובה! ההשתתפות בהרשמה מראש.

סיפור-איפור עם המספרת איימי כץ. שעת סיפור המסתיימת באיפור קליל
בימי ד' (עד ה-10 לאוגוסט) בשעה 17:30.

המסע ליערות הגשם - סיפורים מאחורי הקלעים על הטיפול בבעלי החיים של
יערות הגשם, לכבוד חידושה של הצפרייה הטרופית. הסדנה תתקיים במהלך כל
הקיץ בימים א', ב', ג' בשעה 18:00 באמפיתאטרון שבגן הפסלים.

**בימי הקיץ יתקיימו מדי יום האכלות מודרכות, פינת ליטוף
ומופעי פילים ברצף.**

ZOO טריוויה

**לפניכם רשימת בעלי חיים והמאכל
האופייני להם. עליכם לחבר ביניהם בקו.**

פגרים	פנדה אדומה
פירות	תחמס
פירות וירקות	יחמור
עשב	נשר
חרקים, יונקים וציפורים	טמרין
במבוק	עטלף

שלחו את הפתרונות ל: ZOO טריוויה, גן החיות התנ"כי, ת.ד. 898, ירושלים, 91008.

סיורי לילה בגן החיות תוכנית לחודשים יולי-אוגוסט

**שוב הקיץ בפתח וכולנו מחפשים פעילויות לשעות הלילה הקרירות והנעימות.
פרושה בפניכם תוכנית סיורי הלילה בגן החיות. אנא הקדישו תשומת לב לכמה
פרטים:**

- ההשתתפות בכל הסיורים מותנית בהרשמה מראש, בטל - 6750104.
- ההשתתפות בסיורים הוא בתשלום, הנחות למנויי הגן.

- אנא שימו לב לגילאים המומלצים להשתתפות בסיור. מכיון שמשך הסיור
כשעתיים-שלוש (תלוי בסוג הסיור) והוא מתקיים בהליכה רגלית, הוא אינו מתאים
לילדים מתחת לגיל המצויין. כמו בכל סיור בטבע, השקט הוא הכרחי כדי שניתן יהיה
לראות את בעלי החיים. עזרו לנו, כדי שנוכל להינות ביחד עמכם!
- הסיורים נערכים בקבוצות קטנות. יש רשימת המתנה לכל סיור, ומשפחות רבות
מצפות להשתלב בו. לכן, אם ברצונכם לבטל את השתתפותכם, אנא הודיעו לנו על
כך.

ועכשיו לסיורים:

חכמים בלילה - על חלק מבעלי החיים שבגן הפעילים בלילות ועל אורחי הלילה
המגייעים לגן - כעטלפים, קיפודים, דורסי לילה ועוד.

הסיור מתאים לכל המשפחה - ילדים מעל גיל 5.

הסיור מתקיים בימים א', ב', ד' מדי שבוע. החל מה-18 באוגוסט, הוא יתקיים גם
בימי ה' בין השעות 20:30 - 23:00.
כולל כיבוד קל.

מחיר הכרטיס - 38 ש"ח. למנויי הגן - 32 ש"ח.

אש לאור ירח - רז שרבליס האנתרופולוג המתמחה בפפואה-גינאה החדשה
מדריך סיור העוסק בסיפורים על בעלי חיים בתרבויות שונות, מטקס ההתבגרות
הנהוג בפפואה ועד למיתוסים שונים הקשורים לבעלי החיים.

הסיור מסתיים במדורה והוא כולל כיבוד. מתאים לכל המשפחה - ילדים מעל גיל 6.

הסיור מתקיים ביום ג', 12 ליולי בין השעות 20:30 - 23:30.

מחיר הכרטיס - 50 ש"ח. למנויי הגן - 45 ש"ח.

עולם הפוך - הכל על עולמם המרתק של העטלפים בעולם, בארץ ובגן החיות,
עם הזואולוג אסף צוער.

הסיור מתאים לכל המשפחה - ילדים מעל גיל 9.

הסיור מתקיים בתאריכים 27, 31 ליולי, ו-10 לאוגוסט בין השעות 20:30 - 22:30.

כולל כיבוד קל.

מחיר הכרטיס - 38 ש"ח. למנויי הגן - 32 ש"ח.

כשבע פוגש בטבע - חנה חסון, מרצה לתולדות האומנות מציגה את
האמנית ניקי דה סנט פאל, פסלת "המפלצת" שבקרית היובל, את מגוון עבודותיה
ברחבי העולם ואת גן הפסלים שבגן החיות המואר בשעות הלילה.

הסיור מתאים למבוגרים וילדים מעל גיל 12.

הסיור מתקיים בימי ב' 18, 25 ביולי, 22 באוגוסט בין השעות 20:30 - 22:30.

כולל כיבוד קל.

מחיר הכרטיס - 38 ש"ח. למנויי הגן - 32 ש"ח.

ישנים בגן החיות - הזדמנות בלתי נשכחת לבלות לילה בגן החיות. סיור הלילה
כולל תצפיות על חלק מבעלי החיים שבגן הפעילים בלילות ועל אורחי הלילה
המגייעים לגן - כעטלפים, קיפודים, דורסי לילה ועוד. בשעות הלילה המאוחרות
נקיים קומז'יץ עם פיתות ותה, ולאחר שינה קצרצרה נקום לסיור בדגש ציפורים, סיור
במטבח הגן המתעורר, וארוחת בוקר קלילה, יחד עם הברבורים, על שפת האגם.

הסיור מתאים למבוגרים וילדים מעל גיל 6. ילדים יכולים להגיע לסיור רק עם
הוריהם.

הסיור מתקיים בימי ה' 14, 21, 28 ליולי, 4, 11, לאוגוסט, מ-20:30 בערב ועד 8:30
בבוקר.

יש להביא שקי שינה. מומלץ להביא אוהלים.

מחיר הכרטיס - 110 ש"ח. למנויי הגן - 95 ש"ח.

פרטים והרשמה בטלפון - 6750104

להסחף בכיף

